

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simeon_Georges-Ministrantovo_svedectvi.PDB

PDB Name: Simeon_Georges-Ministrantovo_sv
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 22.12.2003
Modification Date: 22.12.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

MINISTRANTOVO SVĚDECTVÍ

PRVNÍ A DRUHÉ ZVONĚNÍ

Padal drobný a studený déšť. Byla tma. Jenom na samém konci ulice u kasáren, kde bylo v půl šesté slyšet troubení a odkud se rozléhala ržání koní, které vodili k napajedlu, bylo vidět slabě osvětlený obdélník nějakého okna: někdo tam časně vstával, nebo to možná bylo okno, za kterým bděl celou noc nějaký nemocný.

Všechno ostatní v ulici spalo. Byla to klidná, široká, zánovní ulice s domy, které se od sebe skoro nelišily: jedno-, nejvýš dvoupatrové domky, s jakými se člověk setkává na předměstích většiny velkých měst na provincii.

Celá čtvrť byla nová, venkoncem netajuplná, obydlená poklidným a prostým nárůdkem úředníků, obchodních cestujících, nebohatých soukromníků a pokojných vdov.

Maigret si ohnul límec u svrchníku a vmáčkl se do kouta u vrat chlapecké školy. V ruce držel hodinky, pokuřoval z dýmky a čekal.

Přesně ve tři čtvrtě na šest se vzadu za ním rozezněly zvony farního kostela a Maigret věděl, že je to – jak říkal ten chlapec – první zvonění na jitní mši o šesté. Hlahol zvonů ještě chvělivě doznívat ve vlhkém vzduchu, když Maigret zaslechl nebo spíš uhlodl, že v protějším domě se nervózně rozhrčel budík. Trvalo to jen pár vteřin. Ve tmě se už asi z teplé postele vztáhla dětská ruka a tápavě nahmatala zarážku na budíku. O chvíli později se rozzářilo podkrovní okno ve druhém poschodí.

Odehrávalo se to přesně tak, jak to ten chlapec vyličil. Vstával první a netopil žádný hluk. Dům ještě spal. Teď si asi oblékal šaty a natahoval ponožky, oplachoval si obličej a ruce a přičesával vlasy. Pokud jde o boty, prohlašoval: "Snesu je vždycky v ruce dolů a obouvám se až na posledním schodu, abych neprobudil rodiče."

A tak se to odbyvalo každodenně, v zimě v létě, už dva roky, od té doby, co Justin začal ministrovat při jitní mši v nemocnici.

Prohlásil také, že hodiny na nemocnici jdou vždycky o tři nebo čtyři minuty později než hodiny na farním kostele.

A teď se o tom komisař přesvědčil. Den předtím jeho inspektoři z kriminálky, ke kterým byl před několika měsíci přechodně přidělen, krčili rameny na všechno to předúkladné povídání o "prvním" a "druhém" zvonění.

Maigret se nad tím však neusmíval: snad proto, že byl kdysi také dlouho ministrantem?

Nejdřív zvony z farního kostela, ve tři čtvrtě na šest: Potom Justinův budíček v podkrovní světnici, kde chlapec spal. A za chvíli nato pronikavější, zvučnější zvony z nemocniční kaple, které připomínaly zvony z nějakého kláštera.

Stále ještě držel hodinky v ruce. Chlapec potřeboval na oblečení sotva víc než čtyři minuty. Světlo zhaslo. Teď asi jde po schodech dolů, poslepu, aby neprobudil rodiče, sedá si na poslední schod a obouvá se a bere si kabát a čepici z bambusového věšáku, který je na chodbě vpravo.

Dveře se otevřely. Chlapec je za sebou tiše zavřel, podíval se úzkostlivě nalevo napravo, uviděl komisařovu hřmotnou siluetu a rozběhl se k němu.

"Měl jsem strach, že tu nebudete."

Pak rychle vykročil. Byl to malý, asi dvanáctiletý chlapec, světlavý a hubený, který už měl svou hlavu. "Vy chcete, abych dělal přesně totéž co vždycky, že?"

Chodím pokaždé rychle, jednak protože jsem si už vypočítal, kolik minut na to potřebuju, a pak taky protože se v zimě, když je tma, bojím. Za měsíc bude touhle dobou už svítat."

Zahnul do první ulice vpravo, do klidné, kratší ulice, která ústila na kulaté náměstí, porostlé jilmy, a kterou šikmo přetínaly tramvajové koleje.

A Maigret si všiml drobných detailů, které mu připomínaly vlastní dětství. Především toho, že chlapec nešel podle domů, bezpochyby ze strachu, že se ze stínu některých dveří někdo vynoří. A když šel přes náměstí, vyhýbal se dokonce i stromům, protože by se za nimi mohl někdo skrývat.

A přesto byl dost kurážný, protože už dvě zimy, ať bylo počasí jakékoliv, někdy i v husté mlze nebo skoro úplné tmě bezhvězdných nocí, chodil ráno co ráno docela sám stejnou cestou.

"Až dojdeme do poloviny ulice svaté Kateřiny, uslyšíte druhé zvonění z farního kostela."

"Kdy jede první tramvaj?"

"V šest hodin. Já ji viděl jenom dvakrát nebo třikrát, když jsem se zpozdl... Jednou, protože mi nezvonil budík... A podruhé, protože jsem znovu usnul. Proto teď radši vyskočím z postele, hned když začne zvonit."

Bledoučký obličejek v deštivé tmě, oči ještě trochu znehybnělé spánkem, přemýšlivý výraz, ve kterém byla jen

nepatrná stopa úzkosti.

"Já už nebudu chodit ministrovat. Dneska jsem šel jenom proto, že jste si to tolik přál..."

Zahnuli doleva, do ulice svaté Kateřiny, kde stála každých padesát metrů lucerna – jako ve všech ulicích v této čtvrti. Pod každou byla kaluž světla. A dítě pokaždé přidávalo podvědomě do kroku, když mělo přejít z bezpečí jedné osvětlené skvrny ke druhé.

Stále ještě bylo slyšet vzdálené zvuky z kasáren. Za několika okny se rozsvítilo. Z některé příčné ulice se ozývaly kroky: bezpochyby nějaký dělník na cestě do práce.

"Když jste přišel na roh, neviděl jste nic?"

To byla nejožehavější otázka, protože ulice svaté Kateřiny byla rovná, prázdná, s chodníky nalinkovanými jako podle pravítka a s lucernami v pravidelných odstupech, mezi nimiž nebylo dost stínu, aby nebylo třeba i na sto kroků vidět dva lidi, kteří se hádají.

"Možná, že jsem si nevšiml. Vzpomínám si, že jsem mluvil sám pro sebe... Mně se dost často stává, že si ráno cestou polohlasně něco povídám. Chtěl jsem maminku o něco poprosit, až se vrátím domů, a tak jsem si opakoval, co ji řeknu..."

"A co jste jí chtěl říct?"

"Já si totiž dávno přeju kolo... Z toho, co dostávám za mše, jsem si ušetřil už tři sta franků."

Byl to jen dojem? Maigretovi se zazdalo, že chlapec se teď drží ještě dál od domů. Občas dokonce sestoupil z chodníku a o kousek dál se na něj zase vrátil.

"Tady to bylo... Slyšíte..., druhé zvonění z kostela."

A Maigret se snažil – bez ohledu na svou důstojnost – vníknout do světa, ve kterém se každé ráno pohyboval ten chlapec.

"Asi jsem zvedl hlavu... Víte, jako když člověk utíká a nedívá se před sebe a najednou se ocitne před nějakou zdí... Bylo to přesně na tomhle místě..."

Ukazoval na chodník na čáru, která oddělovala stín a světlo lucerny, v němž se jako světelný prach tetelilo drobné mrholení.

"Napřed jsem uviděl nějakého člověka, který tu ležel jak široký tak dlouhý. Připadal mi tak velký, že bych byl přísahal, že zabírá celou šířku chodníku."

Bylo to nemožné, protože chodník byl široký aspoň dva a půl metru.

"Už nevím, co jsem vlastně udělal... Asi jsem se vyhnul... Ale neutekl jsem hned, protože jsem viděl, že má v prsou nůž s velkou rukojetí z tmavé rohoviny... Všiml jsem si toho, protože strýček Henri má skoro stejný nůž, a jednou mi říkal, že je to jelení paroh... Jsem jistý, že ten člověk byl mrtvý..."

"Proč?"

"Já nevím... Vypadal jako mrtvý..."

"Měl zavřené oči?"

"Oči jsem si nevšiml... Já už nevím... Ale měl jsem pocit, že je mrtvý... Seběhlo se to hrozně rychle, jak jsem vám to říkal včera u vás v kanceláři... Musel jsem za včerejšek tolikrát opakovat jedno a totéž, že se v tom teď už sám nevyznám... Hlavně protože cítím, že mi nevěří..."

"A ten druhý?"

"Když jsem zvedl hlavu, uviděl jsem, že někdo stojí o kus dál, asi tak o pět metrů; měl hrozně světlé oči, chvilku se na mě díval a pak se dal do běhu. Byl to vrah..."

"Jak to víte?"

"Protože utíkal, jako by za ním hořelo. "Kterým směrem?"

"Rovnou támhle..."

"To znamená směrem ke kasárnám..."

Den předtím Justina opravdu vyslyšeli nejméně desetkrát. Než přišel Maigret do kanceláře, udělali si z toho inspektoři dokonce jakousi hru. Ale on se ani jedinkrát v sebemenší podrobnosti neodchýlil.

"A co jste udělal vy?"

"Dal jsem se taky do běhu... Jak vám to mám vysvětlit? Je to hrozně těžké... Myslím, že když jsem viděl, jak ten člověk utíká, tak jsem dostal strach... A tak jsem taky vzal nohy na ramena a upaloval."

"Opačným směrem?"

"Ano."

"Nenapadlo vás volat o pomoc?"

"Ne..., měl jsem hrozný strach... Hlavně jsem se bál, že se mi najednou podlomí kolena, protože už jsem vůbec necítil nohy... Utíkal jsem nazpátek na Sjezdové náměstí... a potom jsem zabočil do jiné ulice, která taky vede k nemocnici, ale oklikou."

"Pojďme dál."

A zase zvony, ty pronikavější zvony z kaple. Po nějakých padesáti metrech došli na křižovatku: po levé straně byly kasárenské zdi se střílnami a po pravé obrovský, slabě osvětlený portál a nad ním ciferník velkých hodin.

Bylo za tři minuty šest.

"Vlastně už jsem se o minutu zpozdil... Včera jsem přece jenom přišel včas, protože jsem utíkal..."

Na hladké dubové bráně viselo těžké klepátko; chlapec zaklepal a hluk se rozlehl v celém podjezdu. Přišel otevřít vrátný v pantoflích, vpustil Justina a zastoupil cestu Maigretovi, kterého si nedůvěřivě prohlížel.

"Co je?"

"Policie."

"Máte průkaz?"

Prošli podjezdem, kde bylo poprvé cítit nemocniční pach. Za dalšími dveřmi byl rozlehlý dvůr, kde stály jednotlivé pavilóny. V dálce probleskovaly tmou bílé čepce jeptišek, které se ubíraly ke kapli.

"Proč jste včera neřekl nic vrátnému?"

"Nevím. ... Měl jsem naspěch, abych už byl na místě."

Maigret to chápal. Pro chlapce nebyl útočištěm ani podjezd s nedůvěřivým a zamračeným vrátným, ani dvůr, kde tiše mýjela nosítka: byla to teplá sakristie za kaplí, kde jedna z jeptišek rozžihala u oltáře svíce.

Existovaly zkrátka dva póly, mezi nimiž se chlapec v jakési závratí pohyboval každé ráno: jeho pokoj v podkroví, odkud ho vyhánělo zvonění budíku, a pak – na druhém konci jakéhosi prázdna, oživeného jenom zvoněním zvonů – sakristie u nemocniční kaple.

"Půjдете se mnou dovnitř?"

"Ano."

Justin se zatvářil rozmrzele či spíš rozpačitě, bezpochyby při pomýšlení, že tenhle komisař, který je možná neznaboh, vnikne do jeho posvátného vesmíru.

Z toho Maigret pochopil, jak bylo možné, že to dítě mělo den co den odvahu vstávat tak záhy a překonávat svůj strach. V kapli bylo teplo a útulno. Nemocní v modrošedých ústavních úborech, někteří s ovázanou hlavou, s paží na pásce nebo o berlích, seděli už v lavicích v chrámové lodi.

Na kůru tvořily jeptišky jednolitý houf: všechny bílé čepce se skláněly zároveň v mystickém holdu.

"Pojďte za mnou."

Muselo se vystoupit po několika schodech kolem oltáře, kde už hořely svíce. Vpravo byla sakristie táflovaná tmavým dřevem. Vysoký a hubený kněz si právě dooblékal kamži, zdobenou jemnými krajkami, a kněžský ornát a čekal na ministranta; jeptiška zatím nalévala vodu a víno do menších konviček.

Teprve tady se včera zastavil uřícený, prudce oddechující Justin s třesoucíma se nohama. A tady vykřikl: "V ulici svatě Kateřiny zabili nějakého člověka!"

Na malých nástěnných hodinách, zasazených do táflování, bylo přesně šest. Znovu se rozezněly zvony, které bylo zevnitř slyšet méně zřetelně nežli zvenčí. Jeptišce, která mu navlékala komži, Justin řekl:

"To je pan policejní komisař."

A Maigret zůstal stát na místě, zatímco chlapec vykročil před kaplanem; spěchal k oltářním stupňům, až za ním červená klerika vlála.

Sestra sakristiánka vysvětlovala:

"Justin je hodný a velmi zbožný chlapec a nikdy nám nezalhal. ... Několikrát se mu stalo, že nepřišel ministrovat. ... Byl by mohl předstírat, že byl nemocný. ... Ale on ne. ... Přiznal se docela upřímně, že neměl odvahu vstát, protože byla velká zima nebo protože měl v noci těžké sny a cítil se unavený. ..."

A když kaplan odsloužil mši, zadíval se na komisaře jasnými očima světce z kostelního okna.

"Proč by si to ten chlapec vymýšlel?"

To už Maigret věděl, co se včera v nemocniční kapli stalo. Justin s jektajícími zuby byl u konce sil a dostal konečně nervový šok. Mši nebylo možno odložit. Sestra sakristiánka, přivolala matku představenou a šla ministrovat místo chlapce, kterého mezitím v sakristii ošetřovali.

Teprve za deset minut napadlo matce představené, že by se měla zburcovat policie. K telefonu se muselo přes kapli. Všichni cítili, že se něco děje.

Službu konající strážmistr na obvodním komisařství ne a ne pochopit.

"Cože?... Matka představená?... Představená čeho?" A ona mu tlumeným hlasem, jakým se mluví v klášterech, opakovala, že v ulici svatě Kateřiny byl spáchán zločin. ..., a policisté nic nenašli: ani oběť a samozřejmě ani vraha. O půl deváté šel Justin do školy jako jindy, jako by se nic nestalo, a o půl desáté, když se hlášení dostalo na kriminálku, přišel za ním do třídy podsaditý a ramenatý inspektor Besson, který vypadal jako boxer a rád pouštěl hrůzu. Chudák chlapec! Vyslyšali ho dobré dvě hodiny v ponuré kanceláři, páchnoucí kouřem z dýmky a ze špatně táhnoucích kamen a vyslyšali ho ne jako svědka, ale jako viníka.

Inspektoři Besson, Thiberge a Vallin se jeden po druhém snažili ho usvědčit a přimět, aby změnil svou výpověď.

A k dovršení všeho za ním přišla maminka. Seděla v čekárně, poplākávala, posmrkávala a každému opakovala:

"My jsme slušní lidé a nikdy jsme neměli žádné opletačky s policií."

Maigret, který den předtím pracoval pozdě do noci, protože měl na starosti jinou aféru s omamnými jedy, přišel do kanceláře až k jedenácté.

"Co se děje?" zeptal se, když uviděl chlapce, který tu stál na hubených kohoutích nohách, bez jediné slzičky. "Ten kluk si z nás utahuje. ... Že prý viděl na ulici nějakou mrtvolu, a dokonce i vraha, který před ním utekl. A přitom tou ulicí o čtyři minuty později projížděla tramvaj a řidič neviděl nic. ... Je to tichá ulice, ale nikdo nic neslyšel. ... Zkrátka, když o čtvrt hodiny později zburcovala nějaká jeptiška policii, nenašlo se na chodníku naprosto nic, ani sebemenší kapička krve. ..."

"Pojďte do mé kanceláře, chlapče."

Maigret byl ten den první, kdo Justinovi netykal. První, kdo se k němu nechoval jako k fantastovi nebo rošťákovi, ale jako k opravdovému muži.

Nechal si prostě a klidně, bez přerušování a bez psaní poznámek ještě jednou zopakovat celý příběh.

"Budete dál chodit ministrovat do nemocnice?"

"Ne, už tam nechci chodit. Mám moc velký strach."

Přitom to byla velká oběť. Ten chlapec byl jistě zbožný.

Jistě také hluboce vychutnával poezii ranní mše v teplém a poněkud tajuplném ovzduší kaple.

Ale navíc za ty mše dostával zaplacen: docela málo, ale přesto dost, aby si z toho nastřádal malé jměníčko. A on tolik toužil po kole, které mu jeho rodiče nemohli dát.

"Prosím vás, abyste tam šel ještě jednou, jedinkrát, zítra ráno."

"Neodvážím se tam jít."

"Půjdu s vámi. Budu na vás čekat před domem. Budete se chovat přesně jako všechny ostatní dny."

To se také stalo a tak se Maigret v sedm hodin ráno ocitl docela sám před nemocniční branou ve čtvrti, kterou ještě den předtím znal jenom z tramvaje nebo z auta.

Nebe už zesinavělo, ale pořád ještě mžilo. Ledové kapky se lepily komisaři na ramena a on dvakrát kýchl. Pár chodců s vyhrnutými límci a s rukama v kapsách pospíchalo podle zdi a tu a tam bylo vidět řezníky a hokynáře, jak vytahují rolety u výkladních skříní.

Byla to čtvrt poklidná tím nejbanálnějším způsobem, který si lze představit. Že by se dva chlapi, například dva opilci, pohádali za pět minut šest v ulici svaté Kateřiny, to by se celkem ještě dalo pochopit.

Dalo by se i připustit, že nějaký vagabund, nějaký pobuda napadl časného chodce, chtěl ho okrást a přitom ho bodl nožem.

Jenomže tím to neskončilo. Podle chlapcova vyprávění vrah utekl, když ho viděl přicházet. A v tu chvíli bylo za pět minut šest.

V šest tudy však projížděla tramvaj a řidič tvrdil, že nic neviděl.

Mohl být roztržitý, mohl se dívat na opačnou stranu. Ale pět minut po šestě šli po též chodníku dva policisté, kteří právě končili obchůzku. A ti také neviděli nic!

Sedm nebo osm minut po šestě šel jako každé ráno do kasáren jistý jezdecký kapitán, který bydlel tři domy od místa, které Justin označil.

Ani ten nic neviděl!

A konečně v šest dvacet přijela policejní hlídka na kolech, kterou poslali z obvodního komisařství, a ta nenašla po oběti ani sebemenší stopy.

Přijel mezitím někdo pro mrtvolu s autem nebo s dodávkou? Maigret neochvějně a rozvážně rozbíral všechny domněnky. Tahle se však ukázala být stejně falešná jako ty ostatní. V číslu dvaadváct bydlela nemocná žena. Její muž u ní probděl celou noc. Zcela rozhodně prohlásil:

"Slyšíme všechno, co se venku šustne. Všimám si toho o to pozorněji, že má žena, která má velké bolesti, se při každém sebemenším hluku zachvěje. Například... sotva usnula, probudila ji ta tramvaj... Říkám vám, že před sedmou hodinou tudy nejelo žádné auto. První tu projel sentinel."

"A nic jiného jste neslyšel?"

"Jednu chvíli tu někdo běžel."

"Předtím, než jela ta tramvaj?"

"Ano, protože žena spala. Já jsem si zrovna vařil na malém vařiči kávu."

"Běžela to jedna osoba?"

"Spíš dvě..."

"Nevíte, kterým směrem?"

"Roleta byla stažená... Při vytahování vrže tak, že jsem se ani nepodíval ven..."

To bylo jediné svědectví v Justinův prospěch. Dvě stě metrů odtud byl most. Policista, který tam hlídkoval, žádné auto neviděl.

Dalo se předpokládat, že vrah utekl, ale za pár minut se vrátil a odnesl oběť na zádech bůhvíkam, aniž vzbudil něčí pozornost?

A bylo tu ještě jedno horší svědectví. Když je vyslechli, začali nad chlapcovým tvrzením teprve krčit rameny. Místo, které označil, bylo přímo proti číslu jednašedesát. Inspektor Thiberge tam zašel už den předtím a Maigret, který nic neponechával náhodě, zvonil tu teď také.

Byl to zánovní dům z růžových cihel se třemi schůdky přede dveřmi z leštěné sosny, na kterých zářila vycíděná měď dopisní schránky.

Bylo teprve čtvrt na osm, ale z toho, co Maigret slyšel, usoudil, že může vstoupit.

Jakási babka s knírkem odsunula napřed kukátko ve dveřích a chvíli s ním vyjednávala, než ho vpustila do předsíně, kde voněla čerstvě uvařená káva.

"Půjdu se podívat, jestli vás pan soudce přijme."

V tomto domě bydlel totiž smířčí soudce na odpočinku, o němž se říkalo, že má slušný soukromý majetek, a který žil sám se svou služkou.

Z přední místnosti, kde by správně měl být přijímací pokoj, bylo slyšet šeptání. Za chvíli babka přišla a řekla Maigretovi uštěpačně:

"Bězte dál... A utřete si, prosím, nohy. Nejste ve stáji."

Nebyl to ani přijímací pokoj, ani nic z toho, co si člověk obvykle představuje. Dost prostorný pokoj měl něco z ložnice, pracovny, knihovny, a dokonce i půdy, protože tu byly nakupeny ty nejnečekanější předměty.

"Přišel jste se podívat po mrtvole?" vybafl posměšně hlas, až sebou komisař trhl.

Podíval se k posteli, která tu stála, ale ta byla prázdná. Hlas přicházel z kouta u krbu, kde se v křesle choulil vychrtlý stařec s nohama přikrytýma plédem.

"Svlečte si kabát. Mám totiž hrozně rád teplo a vy byste to tu dlouho nevydržel."

Byla to pravda. Stařec měl na dosah ruky kleště do ohně a snažil se z hořících polen dostat co nejvyšší plameny.

"Měl jsem zato, že od mých dob už policie udělala nějaké pokroky a naučila se nedůvěřovat svědectví dětí. Děti a mladé dívky jsou nejnebezpečnější svědkové, a když jsem já byl soudcem..."

Měl na sobě tlustý župan a vzdor horku, které v pokoji bylo, měl kolem krku ještě širokou šálu.

"Tak k tomu zločinu mělo dojít tady naproti, že?"

A jestli se nemýlím, jste vy ten slavný komisař Maigret, kterého se uráčili poslat do našeho města, aby tu zreorganizoval kriminálku?"

Měl skřipavý hlas a z jeho slov číselná pustá ironie. Byl to potměšilý, útočný dědek.

"Tak tedy, můj milý pane komisaři: pokud mne nepodezíráte, že jsem spolčen a vrahem, musím vám s politováním oznámit, jak jsem to řekl už včera tomu vašemu mladému inspektorovi, že jste na špatné adrese.

Bezpochyby jste už někdy slyšel, že staří lidé potřebují jenom velmi málo spánku... Kromě toho jsou i lidé, kteří spí málo celý život... K těm patřil například Erasmus a pak také jistý pán, známý pod jménem Voltaire."

Spokojeným pohledem přelétl přihrádky v knihovně, kde byly knihy narovnané až do stropu.

"Byl to i případ mnoha jiných, které asi neznáte o nic víc... Zkrátka, je to i můj případ a já si zakládám na tom, že jsem v posledních patnácti letech neprospal víc než tři hodiny za noc... Vzhledem k tomu, že mě mé nohy už deset let odmítají nosit a protože ostatně nejsem nikterak zvědav na místa, kam by mě mohly zavést, žiji ve dne v noci v tomto pokoji, který má okna přímo na ulici, jak se můžete sám přesvědčit..."

Od čtyř hodin ráno sedávám v tomto křesle a věřte, že můj duch je jasný... Mohl bych vám ukázat knihu, do které jsem byl zabrán včera ráno, ale je to dílo jednoho řeckého filozofa a já předpokládám, že to vás nezajímá.

Nicméně vás mohu ujistit, že kdyby se bylo pod mými okny stalo něco takového, jak to vykládá ten váš klučina s příliš bujnou fantazií, byl bych si toho všiml... Nohy mi zeslábly, jak jsem vám už říkal, ale sluch mi pořád ještě slouží dobře. Kromě toho mi zůstala dost velká vrozená zvědavost, takže se zajímám o všechno, co se na ulici děje, a jestli vás to baví, mohu vám říct, v kolik hodin chodí ta která hospodyňka ze sousedství na nákupy."

Díval se na Maigreta s vítězným úsměvem.

"Vy jste tedy slyšel Justina, když procházel pod vašimi okny?" dotazoval se komisař s evangelickou mírností.

"Samozřejmě."

"Slyšel i vidal?"

"Já vám nerozumím."

"Přes polovinu, skoro dvě třetiny roku je v šest hodin ráno světlo. A ten chlapec ministroval v zimě v létě na mši o šesté ráno."

"Ano, vidal jsem ho."

"Byla to tedy událost stejně každodenní a pravidelná jako první tramvaj, a proto jste jí bezpochyby věnoval pozornost."

"Co tím chcete říct?"

"No, když například v nějaké čtvrti houká každodenně ve stejnou dobu tovární siréna nebo když pod vašimi okny někdo chodí přesně jako hodiny, říkáte si přirozeně: 'Vida, to už je tolik a tolik hodin!' Když se houkání neozve, uvědomíte si: 'Aha, dneska je neděle.' A když ten člověk pod vašimi okny nepřejde, říkáte si: 'Copak se mu asi stalo? Není nemocný?'"

Soudce zíral na komisaře živýma a jakoby falešnýma očkami. Zdálo se, že mu to poučování má za zlé.

"To všechno já vím..." zabručel a zaluskal prsty. "Byl jsem soudcem dávno předtím, než jste se vy dostal k policii."

"Když ten ministrant šel pod vašimi okny..."

"Slyšel jsem ho, jestli vám jde o tohle."

"A co když jednou nešel?"

"Pravděpodobně bych si to uvědomil. Ale také bych si ho byl nemusil všimnout. Zrovna jako té sirény, o které jste se zmiňoval. Člověk přece není každou neděli zaražen tím, že siréna nehouká..."

"A co včera?"

Mýlil se Maigret? Měl dojem, že starý soudce se nějak zakabonil, že se v jeho rysech objevil nějaký vzdor, jakási divoká uzavřenost. Nejsou snad starci trucovití jako děti? Nepostaví si často stejně dětinsky hlavu?

"Včera?"

"Ano, včera..."

Proč to opakování otázky, ne-li proto, aby získal čas na rozmyšlenou?

"Včera jsem si nevšiml ničeho."

"Ani že šel kolem?"

"Ne."

"Ani že kolem nešel."

"Ne."

Maigret si byl jistý, že jedna z těch dvou odpovědí nebyla pravdivá. Chtěl pokračovat ve výslechu a ptal se dál:

"Neběžel nikdo pod vašimi okny?"

"Ne."

Tentokrát bylo to "ne" přesvědčivé: stařec bezpochyby nelhal.

"Neslyšel jste žádný nezvyklý zvuk?" "Ne."

Pořád stejné "ne", upřímné a jakoby vítězné.

"Žádný dupot, pád těla na zem, chroptění?"

"Vůbec nic."

"Děkuji vám."

"Nemáte zač."

"Vzhledem k tomu, že jste byl soudním úředníkem, nemusím se vás přirozeně ptát, jestli jste ochoten svá tvrzení opakovat pod přísahou."

"Kdykoliv budete chtít..."

A stařec to říkal s jakousi radostnou netrpělivostí.

"Promiňte, že jsem vás obtěžoval, pane soudce."

"Přeji vám mnoho úspěchů v pátrání, pane komisaři."

Stará služka zůstala bezpochyby stát za dveřmi, protože se jako na zavolání objevila na prahu, aby komisaře vyprovodila a zavřela za ním dveře.

Ve chvíli, kdy Maigret znovu vykročil do každodenního koloběhu života v této klidné předměstské ulici, kde hospodyňky začínaly chodit do obchodů a děti do školy, zmocnil se ho podivný pocit.

Zdálo se mu, že byl právě oklamán, ačkoliv by byl přísahal, že soudce nelhal, a když, tak jen jednou, z opomenutí. Měl také dojem, že v určitém okamžiku měl na dosah ruky nějakou velice zvláštní, velice subtilní, velice nečekanou informaci; že by v té chvíli bylo stačilo jen nepatrné úsilí, ale on ho jaksi nebyl schopen.

Představil si chlapce; představil si starce. Hledal nějaké spojení.

Zastavil se na okraji chodníku a pomalu si nacpal dýmku. Protože ještě nesnídal ani nevypil svůj ranní šálek kávy a protože se mu zmoklý svrchník lepil na záda, rozhodl se, že počká na tramvaj a vrátí se domů.

BYLINKOVÝ ČAJ PANÍ MAIGRETOVÉ A KOMISAŘOVI DÝMKY

Hora pokrývek se vzdula jako mořská vlna, zpod ní se vynořila paže, na polštáři se objevil červený, potem se lesknoucí obličej a nevrlý hlas zabručel: "Podej mi teploměr." A paní Maigretová, která šla u okna, na němž rozhrnula krajkové záclony, aby v soumraku líp viděla, s povzdechem vstala a otočila vypínačem.

"Myslela jsem, že spíš. Není to ani půl hodiny, co sis měřil teplotu."

Odevzdaně, poučená zkušeností, že tomu hromotlucnému manželovi nemá smysl odporovat, sklepala rtuť a vstrčila mu teploměr mezi rty.

Měl ještě čas se zeptat: "Nepřišel nikdo?"

"Stejně bys o tom věděl, vždyť jsi nespál."

Ale on si asi přece jen zdříml, třebaže jen na pár minut. To ten ztracený zvonek ho bez ustání vytrhoval z malátnosti a přiváděl k vědomí.

Nebyli tu doma. Maigretovo poslání v tomto venkovském městě mělo trvat přibližně půl roku, a protože paní Maigretová nemohla snést pomýšlení, že její muž se bude tak dlouho stravovat v hostinci, přijela s ním a pronajali si nahoře ve městě zařízení byt.

Byl příliš světlý, tapety byly květinové, nábytek z bazaru a postel sténala pod komisařovou tíhou. Ale vybrali si alespoň klidnou ulici, kde – jak říkala jejich domácí paní Danaová – nepřeběhne ani myš.

Nedodala však, že v přízemí je mlékárna, a celý dům je proto zamořen mdlou sýrovou vůní.

Neřekla ani to, co Maigret teprve zjistil, protože byl poprvé za dne v posteli, že totiž u vchodu do mlékárny není jen tak obyčejný zvonek, nýbrž jakýsi záhadný přístroj, sestávající z několika kovových trubiček, které do sebe začínou vrážet pokaždé, když vejde nějaká zákaznice, a ještě dlouho potom klinkají jako nějaká zvonkohra. "Kolik?"

"Osmatřicet pět."

"Před chvílí jsi měl osmatřicet osm."

"A večer budu mít přes devětatřicet."

Byl zuřivý. Když byl nemocný, vždycky byl ve špatné náladě a hleděl vyčítavě na paní Maigretovou, protože za nic nechtěla jít pryč a on by si byl tak rád nacpal dýmčičku.

Pořád ještě pršelo. Stále ten drobounký deštík, který se lepil na okna, bezustání to tiché, pošmourné mžení, takže člověk měl pocit, že žije v akváriu. Od žárovky bez stínidla, která visela na konci šňůry, se rozlévalo příliš syrové světlo. A člověk si představoval nespočet liduprázdných ulic, okna, která se postupně rozsvěčují, a davy lidí, kteří přecházejí ve svých klecích jako ryby v nádrže.

"Ted' si vypiješ ještě šálek bylinkového čaje."

Od poledne už to byl asi desátý – a on pak ze sebe musel všechnu tu protivnou vlažnou vodu vypotit do prostěradel, která se nakonec změnila v obklady.

Musel tu chřipku nebo angínu chytit, když čekal na toho kluka ve studeném ranním dešti na prahu chlapecké školy, nebo později, když bloudil ulicemi. Kolem desáté se vrátil do své kanceláře na kriminálce, prohrábl kamna pohybem, ze kterého se během let stal jakýsi obřad, a vtom se do něho dala zimnice. Pak mu zase bylo příliš horko. Začala ho svědět víčka, a když se podíval do střeptu zrcadla na záchodě, viděl, že má velké, lesklé oči.

Dýmka ostatně neměla taky obvyklou chuť a to bylo zlé znamení.

"Poslyšte, Bessone, kdybych dnes odpoledne náhodou nepřišel, budete pokračovat v pátrání v záležitosti toho ministranta."

A Besson, který si vždycky myslel, že je chytřejší než všichni ostatní, namítl:

"Tak vy si, šéfe, vážně myslíte, že tu jde o nějakou záležitost? Co takhle pořádný výprask? Hned by bylo po záležitosti."

"Pošlete nicméně některého kolegu hlídat do ulice svaté Kateřiny. Třeba Vallina..."

"Pro případ, že by si ta mrtvola přišla lehnout zpátky před soudcův dům?"

Maigret byl příliš zmalátnělý stoupající horečkou, než aby mu mohl stejným způsobem odporovat. Udílel nemotorně dál svoje rozkazy:

"Sestavíte mi seznam všech lidí, kteří v té ulici bydlí. Není dlouhá, takže to nebude velká práce."

"Mám znovu vyslechnout toho chlapce?"

"Ne."

A od té chvíle mu bylo horko, cítil, jak mu na kůži kapka po kapce vyráží pot, v ústech měl jakousi jalovou pachut', každou chvíli doufal, že usne, ale hned nato ho vyrušila směšná zvonkohra měděných trubiček v mlékárně.

Hnusilo se mu být nemocný, protože ho to ponižovalo, a také proto, že paní Maigretová ho svěřepě hlídala, aby si nemohl zapálit dýmku. Kdyby tak aspoň musela jít koupit něco do lékárny? Ale ona s sebou vždycky všude vozila krabici plnou léků.

Protivilo se mu být nemocný, a přesto z toho chvílemi pociťoval skoro rozkoš: v těch chvílích, kdy zavřel oči a náhle si připadal bezvěký, protože se mu vracely pocity z dětství.

Tu také před sebou znovu viděl malého Justina s bledým a přitom už energickým obličejíčkem. Znovu si připamatovával všechny obrazy z rána; ne už s přesností každodenní skutečnosti, s tou tvrdostí věcí, které člověk právě vidí, ale s tou zvláštní intenzitou věcí, které cítí.

Byl by například mohl popsat skoro do nejmenších podrobností tu mansardu, kam nikdy nevstoupil, postel, která je bezpochyby železná, budík na nočním stolku, chlapce, jak natahuje ruku, jak se nehlučně a vždycky stejnými pohyby obléká...

Jsou vždycky stejné, to je ono! Připadalo mu to jako něco samozřejmého, jako nějaká důležitá pravda. Když někdo ministruje po dva roky ve stejnou hodinu, jeho pohyby nabudou téměř naprosté automatickosti...

První zvonění ve tři čtvrti na šest: . . . Budíček... Pronikavější zvony v kapli... Boty pod schody a dveře, které to dítě otvírá do studeného dechu ranního města.

"Víš, paní Maigretová, on nikdy nečetl žádnou detektivku."

Odjakživa – snad proto, že si tak jednou řekli žertem – se oslovovali "Maigrete" a "paní Maigretová" a snad už téměř zapomněli, že mají také křestní jména jako každý. "Noviny také nečte..."

"Udělal bys líp, kdybys spal..."

Podíval se bolestně po své dýmce, ležící na černé mramorové římse nad krbem, a zavřel oči.

"Dlouho jsem vyslyšel jeho matku, je to slušná ženská, ale z policie je celá bez sebe..."

Hodnou chvíli mlčel. Dýchal silněji. Zdálo se, že už konečně usíná.

"Tvrdila, že ten chlapec nikdy žádného nebožtíka neviděl. Je to pohled, kterého se lidé většinou snaží děti ušetřit."

"Co na tom záleží?"

"Řekl mi, že ta mrtvola byla tak velká, že se zdálo, jako by ležela přes celý chodník... A mrtvola ležící na zemi ten dojem opravdu vzbuzuje... Nebožtík vždycky vypadá větší nežli živý člověk. Chápeš?"

"Nevím, proč si s tím lámeš hlavu, když to má na starosti Besson."

"Besson tomu nevěří."

"Čemu?"

"Té mrtvole."

"Nemám zhasnout světlo?"

Přes jeho protesty vylezla na židli a zabalila žárovku do naolejovaného papíru, aby se světlo zmínilo.

"Pokus se aspoň hodinu spát. Dám ti ještě jeden šálek bylinkového čaje. Ty se dost nepotíš."

"Co kdybych si jenom jednou zabafal, co říkáš?"

"Zbláznil ses?"

Šla do kuchyně dohlédnout na zeleninový vývar, slyšel ji, jak potichoune chodí sem a tam; viděl pořád před očima tentýž úsek ulice svaté Kateřiny se svítilnami každých padesát metrů.

"Ten soudce tvrdí, že nic neslyšel..."

"Co říkáš?"

"Vsadím se, že ti dva se nemohou vystát..."

A z hloubi kuchyně hlas paní Maigretové: "O kom to mluvíš? Vidiš, že tu mám práci."

"O soudci a o ministrantovi... Nikdy spolu nemluvili, ale já bych na to dal krk, že se nenávidí... Víš, velice staří lidé a hlavně ti, kteří žijí osaměle, jsou někdy jako děti... Justin tamtudy chodil ráno co ráno a ten starý soudce byl každé ráno v okně... Vypadá jako výr..."

"Já nechápu, co máš na mysli..."

Postavila se do dveří s kouřící naběračkou v ruce.

"Pokus se mě sledovat... Soudce tvrdí, že nic neslyšel, a je to příliš vážná věc, než abych ho mohl podezírat ze lži."

"Tak to vidíš! Snaž se už na to nemyslet..."

"Jenomže si už netroufá tvrdit, ani že Justin včera slyšel jít kolem, ani že ho neslyšel..."

"Třeba si ještě zdřím..."

"Ba ne... Neodvažuje se lhát; a tak je schválně nepřesný. Ten muž z dvačtyřicítky, který bděl u své nemocné ženy, slyšel někoho běžet po ulici."

Pořád se k tomu vracel. Jeho myšlenky, zostřené horečkou, se točily dokola.

"Ale co by se bylo stalo s tou mrtvolou?" namítla paní Maigretová se zdravým rozumem zralé ženy. "Tak už na to nemysli! Besson svoje řemeslo ovládá, sám jsi to často říkal..."

Zachumlal se malomyslně do pokrývek a poctivě se snažil usnout, ale za chvíli se před ním zase zjevila ministrantova tvářička a hubené nohy nad černými ponožkami.

"Něco tu neklape..."

"Co to povídáš? Že něco neklape? Je ti hůř? Mám zavolat doktora?"

Ale ne. Tvrdší se začínal od nuly, vycházel od brány chlapecké školy, šel přes Sjezdové náměstí...

"Aha! Tady to neklape..."

Především proto, že soudce nic neslyšel. Pokud ho nechtěl obvinít z krivého svědectví, nemohl dost dobře připustit, že pod jeho okny, několik metrů od jeho domu došlo ke rvačce a že jeden člověk se rozběhl směrem ke kasárnám, zatímco ministrant vyrazil směrem opačným.

"Poslyš, paní Maigretová..."

"Co ještě chceš?"

"A co když oba běželi stejným směrem?"

Paní Maigretová si povzdechla, dala se znovu do šití a z povinnosti naslouchala manželovu monologu, přerývanému jeho drsným oddechováním.

"Především je to logičtější..."

"Co je logičtější?"

"No to, že oba běželi stejným směrem... Jenomže v tom případě neběželi ke kasárnám."

"Že by ten chlapec pronásledoval vraha?"

"Ne. To spíš vrah pronásledoval toho chlapce."

"Ale proč, když ho nezabil? Například proto, aby ho umlčel."

"Vždyť ho neumlčel. Ten chlapec to stejně řekl."

"Anebo aby mu zabránil říct něco určitého, nějakou podrobnost... Poslyš, paní Maigretová..."

"No co chceš?"

"Já vím, že mi to nejdřív odmítneš, ale je to nezbytně nutné... Podej mi dýmku a tabák... Jenom pár bafů... Mám pocit, že tomu přijdu na kloub, a když nepolevím, tak za pár minut..."

Šla ke krbu pro dýmku, podala mu ji s odevzdaným povzdechem a řekla:

"Já věděla, že si nějaký důvod najdeš... Buď jak buď, dnes večer ti dám obklad, ať chceš nebo ne..."

Ještě jedna výhoda tohoto bytu: nebyl tu telefon. Muselo se jít do mlékárny, kde měli telefon za pultem.

"Půjdeš dolů, paní Maigretová, a vyžádáš si k telefonu Bessona. Je sedm hodin, dost možná, že je ještě v kanceláři."

Když ne, zavolej do kavárny Centrum, bude tam hrát kulečník s Thibergem."

"Mám ho požádat, aby přišel sem?"

"Aby mi co nejrychleji přinesl seznam lidí z ulice, ale jenom těch, co bydlí nalevo, a to mezi Sjezdovým náměstím a soudcovým domem."

"Tak se aspoň neodkrývej."

Sotva vyšla na schodiště, už vystrčil nohy z postele a naboso si běžel do míšku pro tabák, nacpal si další dýmku a pak se zase s nevinným výrazem uvelebil v posteli.

Přes tenkou podlahu slyšel mumlání hlasů, hlas paní Maigretové u telefonu, a labužnický pobafávek z dýmky, ačkoli ho velice bolelo v krku. Vodní kapky před jeho očima pomalu klouzaly po černých okenních tabulích a to mu znovu připomnělo dětství, ty dětské chřípky, kdy mu maminka do postele nosila karamelový krém.

Paní Maigretová se vrátila nahoru trochu udýchaná, rozhlédla se po pokoji, jako by tu hledala něco nepřístojného, ale na dýmku nepomyslela.

"Bude tu asi za hodinu."

"Musím tě poprosit ještě o jednu službu, paní Maigretová... Oblékneš se..."

Podívala se na něho podezíravě.

"Půjdeš k malému Justinovi a požádáš jeho rodiče o dovolu, abys mi ho směla přivést... Buď na něho hodná..."

Kdybych pro něho poslal některého z inspektorů, určitě by toho chlapce vyděsil, a on se už tak dost staví na zadní...

Řekneš mu prostě, že bych si s ním rád chvilku popovídal."

"A co když ho bude jeho matka chtít doprovodit?"

"Navlékni to, jak chceš, ale já ji tady nechci."

Byl docela sám, rozpálený a promáčený, zachrutý do pokrývek tak, že mu z nich čouhala jen dýmka, ze které stoupal obláček kouře. Zavřel oči a pořád ještě viděl roh ulice svaté Kateřiny; nebyl už komisař Maigret, ale pospíchající ministrant, který každé ráno ve stejnou dobu chodil stejnou cestou, a aby si dodal kuráže, mluvil nahlas sám pro sebe. Právě zahýbal za roh do ulice svaté Kateřiny. "Maminko, já bych chtěl, abys mi koupila kolo." Protože ten kluk si cestou zkoušel výstup, který mamince sehraje, až se vrátí z nemocnice. Nemělo to být tak jednoduché. Dítě si asi vymýšlelo důmyslnější pastupy.

"Víš, maminko, kdybych měl kolo, tak bych mohl..." Anebo:

"Mám už našetřeno tři sta franků... Kdybys mi půjčila ten zbytek – a ten ti na mou duši vrátím ze mší – tak bych mohl..."

Roh ulice svaté Kateřiny... Pár vteřin předtím, než se ozve druhé zvonění z farního kostela... Stačilo projít jenom sto padesát metrů pusté a temné ulice a už si mohl sáhnout na dveře do uklidňujícího bezpečí nemocnice... Pár skoků mezi kalužemi světla...

Chlapec pak řekne:

"Zvedl jsem hlavu a uviděl jsem..."

Tady byl zakopaný ten pes! Soudce bydlel skoro v polovině ulice, na půl cesty mezi Sjezdovým náměstím a kasárnami a nic neviděl a neslyšel.

Manžel nemocné ženy z dvaadvaceticítky bydlel blíž ke Sjezdovému náměstí, na pravé straně ulice, a slyšel spěšné kroky utíkajícího člověka.

A přitom o pět minut později neležel na chodníku žádný mrtvý ani raněný: Neprojel tudy žádné auto, žádná dodávka. Policista hlídající na mostě ani policisté na obchůzce na různých místech čtvrti neviděli nic neobvyklého – jako

například člověka, který by nesl někoho na zádech.

Horečka Maigretovi bezpochyby stoupala, ale už mu ani nenapadlo vzít si teploměr. Takhle to bylo dobré. Bylo to dokonce lepší. Slova plodila představy a představy nabývaly nečekané jasnosti.

Bylo to, jako když býval malý a nemocný a zdávalo se mu, že maminka, která se k němu naklání, je čím dál tím větší, až už se nemůže vejít do domu.

Byla tu ta mrtvola na chodníku, to dlouhatánské tělo nebožtíka, kterému trčel z prsou nůž s hnědou rukojetí. A pár kroků za ním stál muž s velice světlými očima, který se náhle dal do běhu...

Rozběhl se směrem ke kasárnům, zatímco Justin vzal nohy na ramena a vyrazil směrem opačným.

"Tak je to!"

Ale jak? Maigret to řekl nahlas, jako by v tom bylo obsaženo řešení celého problému, jako by to bylo samo rozřešení, rozkošnický zabafal z dýmky a spokojeně se usmál.

Takoví jsou opilci. Najednou jim začínou připadat samozřejmé jisté pravdy, které nejsou s to vysvětlit a které se po vystřízlivění rozplynou v neurčitu.

Byl v tom nějaký háček, to je ono! A v horečce Maigret pochopil, že to skřípe v tomhle bodě.

"Justin si nic nevybájl."

Jeho strach a panika, když přišel do nemocnice, nebyly předstírané. Nevybájl si ani to příliš dlouhé tělo na chodníku. Alespoň jeden člověk z ulice slyšel někoho běžet.

Co k tomu vlastně řekl ten soudce s krivým úsměvem? "Vy ještě věříte svědectví dětí?"

Rozhodně něco podobného. A přitom pravdu neměl soudce. Děti si nedokážou vymýšlet, protože pravdy se nedají vybudovat z ničeho. Je k tomu zapotřebí podkladů. Děti snad přetvářejí, nadsazují, ale nevymýšlejí si.

Tak je to! A zas to spokojeně "tak je to", které si Maigret při každém závěru opakoval, jako by si chtěl blahopřát.

Na chodníku ležela mrtvola...

V blízkosti bezpochyby stál nějaký muž. Měl světlé oči? Možné to je...

A někdo běžel.

Maigret by byl přísahal na to, že starý soudce nebyl člověk, který by lhal naschvál.

Bylo mu horko. Byl úplně propocený, ale přesto vylezl z postele a šel si nacpat poslední dýmku, než se paní Maigretová vrátí: Když už byl vzhůru, využil toho, otevřel skříň a dal si rovnou z láhve pořádný lok rumu. Co na tom, když mu horečka v noci ještě stoupne, stejně už bude po všem!

A bude to docela pěkné, tohle nevšední vyšetřování, které vede z postele. To paní Maigretová nemůže ocenit. Soudce nelhal, ale přesto chtěl udělat malý podtrh na chlapce, kterého nenáviděl, jak se jenom mohou nenávidět dva stejně staří kluci.

Vida! Průvod zákazníků dole asi slábl, protože bylo čím dál tím řidčeji slyšet ten směšný zvonek u dveří. Mlékař, mlékařka ajejich šunkově růžová dcera jistě seděli u večere v místnosti za krámem.

Na chodníku se ozvaly kroky. Stoupaly do schodů. Zakopnutí malých dětských nohou. Paní Maigretová otevřela dveře a strčila dovnitř Justina v kabátku s kapucí z hrubé modré vlny, na kterém se leskly perly deště. Justin byl cítit jako zmoklý pes.

"Počkej, chlapče, sundám ti kabát." "Udělal bych si to sám."

Ještě jeden podezíravý pohled paní Maigretové. Nemohla si samozřejmě myslet, že je to pořád táž dýmka a že tak dlouho vydržela. Kdoví, jestli netušila i ten lok rumu?

"Posaďte se, Justine," řekl komisař a ukázal mu na židli.

"Děkuju. Já nejsem unavený."

"Poslal jsem si pro vás, abychom si my dva mohli chvíli popovídat jako kamarádi. Co jste právě dělal?"

"Početní úkol."

"Tak by jste přes to všechno rozčilení šel do školy."

"A proč bych nešel?"

Ten kluk měl svou hlavičku! A zas tu stál na těch svých hubených nožkách jako kohoutek. Možná, že jak tu viděl ležícího komisaře, zdál se mu také větší a delší?

"Paní Maigretová, nebyla bys tak hodná a nešla do kuchyně hlídat ten svůj zeleninový vývar? A zavři nám tu dveře."

Když to paní Maigretová provedla, Maigret na chlapce mrkl.

"Podejte mi z římsy u krbu ten míšek na tabák... A taky dýmku, která musí být v kapse mého svrchníku. Ano, toho, co visí za dveřmi... Děkuju, chlapče... Polekal ses, když pro tebe přišla moje žena?"

"Ne."

A řekl to hrdě.

"Měl jsi zlost?"

"Když pořád všichni říkají, že jsem si to vymyslel."

"Ale ty sis to nevymyslel, vid'?"

"Na chodníku ležel mrtvý člověk a jiný člověk..."

"Pst."

"Co?"

"Ne tak rychle. Sedni si..."

"Já nejsem unavený."

"Tos už říkal, ale mě unavuje dívat se na tebe, když tu tak stojíš..."

Sedl si na židli, docela na krajíček, nohama ani nedosahoval na zem, houpal jimi a mezi krátkými kalhotkami a ponožkami vystupovala nahá kolena.

"Co jsi provedl soudci?"

Rychlá, instinktivní vzpoura. "Já jsem mu nikdy nic neudělal..."

"Víš, o kterém soudci mluvím?"

"O tom, co je pořád za oknem a co vypadá jako sova."

"Já jsem řekl jako výr... Co jste spolu měli?"

"Já jsem s ním nikdy nemluvil..."

"Co jste spolu měli?"

"V zímě jsem ho nikdy neviděl, protože záclony byly vždycky zatažené, když jsem šel kolem."

"Ale v létě?"

"Vyplazoval jsem na něho jazyk."

"Proč?"

"Protože se na mě díval, jako by se mi vysmíval; a když se na mě koukal, tak se poškleboval..."

"Často jsi na něho ten jazyk vyplazoval?"

"Pokaždé když jsem ho viděl."

"A co on?"

"On se vždycky tak zle rozesmál... Myslel jsem, že se směje, protože chodím ministrovat a protože on je nevěřící."

"Takže lhal on."

"Co vám řekl?"

"Že se včera před jeho domem nic nestalo, protože on by si toho musel všimnout."

Chlapec se na Maigreta upřeně zadíval a pak sklonil hlavu.

"A to byla přece lež, že?"

"Na chodníku ležela mrtvola s nožem v prsou."

"Já vím."

"Jak to víte?"

"Vím to, protože je to pravda..." řekl Maigret tiše. "Podej mi zápalky... Nechal jsem vyhasnout dýmku."

"Je vám horko?"

"To nic není... Chřipka..."

"Nechytil jste ji dneska ráno?"

"Možná... Sedni si..."

Zaposlouchal se a pak zavolal:

"Paní Maigretová! Nešla bys dolů?... Myslím, že zrovna přišel Besson a nechci, aby chodil nahoru, dokud neskončím... Budeš mu dole dělat společnost... Můj přítel Justin vás zavolá..."

Svému mladému společníkovi řekl ještě jednou: "Sedni si!... A že jste utíkali oba, to je taky pravda!"

"Vždyť jsem vám říkal, že je to pravda."

"Já jsem si tím jistý... Běž se podívat, jestli není nikdo za dveřmi a jestli jsou dobře zavřené..."

Chlapec šel ke dveřím: nechápal sice, ale byl náhle prostoupen důležitostí těchto skutků a gest.

"Víš, Justine, ty jsi pašák..."

"Proč mi to říkáte?"

"S tou mrtvolou je to pravda... A s tím chlapem, co utíkal, taky..."

Dítě naposled zvedlo hlavu a Maigret viděl, že se mu chvějí rty.

"A ten soudce, který nelhal, protože soudce by se neodvážil lhát, ten neřekl celou pravdu..."

Pokoj byl provoněn chřipkou, rumem, tabákem... Zpod dveří do kuchyně sem vnikaly závaný vůně ze zeleninového odvaru a stříbrné slzy pořád ještě dopadaly na černou okenní tabuli, za níž byla pustá ulice. Byli tu proti sobě ještě muž a chlapec? Nebo dvě děti?

Maigret měl těžkou hlavu a oči se mu leskly. Dýmka měla divnou příchut' nemoci, která nebyla nepříjemná, a Maigret si připomínal vůně z nemocnice, kaple a sakristie.

"Soudce neřekl celou pravdu, protože tě chtěl dopálit... A ty jsi taky neřekl celou pravdu... Hlavně mi tady neplač, to ti zakazuju... Nemusí přece každý vědět, co tady my dva právě spolu máme... Rozumíš, Justine?"

Chlapec přikývl.

"Kdyby se to, cos vypravoval, vůbec nebylo stalo, neslyšel by ten muž ze dvaadvacítky nikoho běžet..."

"Já jsem si nevymýšlel..."

"No právě! Ale kdyby se to sběhlo tak, jak jsi říkal, nemohl by soudce prohlašovat, že nic neslyšel... A kdyby byl vrah utíkal směrem ke kasárnům, nebyl by mi ten dědek tvrdil, že pod jeho okny nikdo neběžel."

Hoch se ani nehnul a zíral upřeně na špičky nohou, které se mu kymácelly ve vzduchu.

"Ten soudce byl v podstatě poctivý, když si netroufl tvrdit, že jsi včera ráno prošel kolem jeho domu. Ale byl by možná mohl říct, že jsi tamtudy neprošel... A to je pravda, protože ty jsi utekl opačným směrem... Bezpochyby taky není lež, že pod jeho okny neběžel nikdo... Protože tím směrem ten člověk neběžel..."

"Co vy o tom víte?"

Seděl tu strnule a zíral na Maigreta stejně vytřeštěnýma očima, jako se asi den předtím musel dívat na vraha nebo na oběť.

"Ten chlap totiž musel běžet stejným směrem jako ty, čímž se vysvětluje, že ho slyšel ten muž z dvaadvacítky... On totiž věděl, žeš viděl jeho i mrtvolu, že bys ho mohl udat, a proto běžel za tebou..."

"Jestli to řeknete mamince, tak..."

"Pst!... Nemám nejmenší chuť říkat cokoli tvé mamince ani nikomu jinému... Víš, Justine, já s tebou teď budu mluvit

jako muž s mužem... Vrah natolik inteligentní a chladnokrevný, že dokáže odklidit mrtvolu za pár minut bez sebemenší stopy, ten by se nedopustil té hlouposti, že by tě nechal jen tak utéct po tom, cos viděl." "Já nevím."

"Ale já vím... To je moje zaměstnání, abych věděl... Nejtěžší věc není zabít člověka, nýbrž zařídít, aby mrtvola zmizela, a tahle zmizela báječně... Zmizela, ačkoliv ty jsi ji viděl a viděl jsi i vraha... Jinými slovy řečeno: ten vrah není žádný břídl. A takový fiškus, kterému jde navíc o krk, by tě nebyl nechal jen tak utéct..."

"Já jsem nevěděl..."

"Co jsi nevěděl?"

"Že na tom tolik záleží."

"Teď už na tom nezáleží vůbec, protože všechno zlo je zase napravené."

"Vy jste ho zatkli?"

V tónu té otázky byla nesmírná naděje...

"Bude bezpochyby zatčen každou chvíli... Zůstaň sedět! A nehoupej těma nohama!"

"Už se ani nehnu."

"Především: kdyby se to bylo odehrálo před soudcovým domem, to znamená v polovině ulice, byl by sis toho všiml z větší dálky a byl bys měl čas utéct... To je jediná chyba, které se vrah přes všechnu svou mazanost dopustil."

"Jak jste to uhodl?"

"Nic jsem neuhodl, ale býval jsem taky ministrantem a sloužival jsem mši o šesté... Nebyl bys přece uběhl v té ulici skoro sto metrů, aniž by ses podíval před sebe... Proto byla ta mrtvola blíž, daleko blíž, hned za rohem ulice..."

"O pět domů dál..."

"Myslel jsi na něco jiného, asi na své kolo, a ušel jsi možná takových dvacet metrů, aniž jsi něco viděl."

"To není možné, abyste věděl..."

"A když jsi uviděl, rozběhl ses k Sjezdovému náměstí a chtěl ses dostat do nemocnice druhou ulicí... Ten člověk běžel za tebou..."

"Myslel jsem, že umřu strachy..."

"Položil ti ruku na rameno?"

"Chytil mě oběma rukama za ramena... Já myslel, že mě chce uškrtit."

"A nařídil ti, abys řekl..."

Chlapec plakal, ale nevzlykal. Byl bledý a po tvářích mu pomalu stékaly slzy.

"Když to řeknete mamince, bude mi to vyčítat až do smrti. Ona pořád něco vyčítá."

"Nařídil ti, abys řekl, že se to odehrálo o kus dál."

"Ano."

"Před soudcovým domem?"

"Na soudcův dům jsem přišel já sám, kvůli tomu, jak jsem na něj vždycky vyplazoval ten jazyk... On jenom řekl na druhém konci ulice... A že utekl ke kasárnům..."

"Takže z toho byl málem dokonalý zločin, protože ti nikdo nevěřil, když se nenašel ani vrah, ani mrtvola, ani žádná stopa a všechno se zdálo úplně nemožné..."

"Ale vy?"

"O mě nejde. Je to náhoda, že jsem kdysi byl taky ministrantem a že jsem dneska dostal horečku... Co ti slíbil?"

"Řekl mně, že když neřeknu, co chce, tak prý si mě najde, ať budu kde chci, navzdor policii, a že mi zakrutí krk jako kuřeti."

"A co dál?"

"Pak se mě ptal, co bych si přál..."

"A tys řekl, že kolo..."

"Jak to víte?"

"Vždyť ti říkám, že jsem taky byl ministrantem..."

"A taky jste chtěl kolo?"

"Kolo a spoustu věcí, které jsem nikdy nedostal... Proč jsi říkal, že měl světlé oči?"

"Já nevím... Já jsem mu do očí moc neviděl. Měl velikánské brejle. Ale já jsem nechtěl, abyste ho našli..."

"Kvůli tomu kolu..."

"Možná... Vy to řeknete mamince, vidíte?"

"Ani mamince, ani nikomu jinému... Copak my dva nejsme kamarádi?... Víš co, podej mi ještě jednou ten tabák a neříkej paní Maigretové, že jsem za tu dobu, co jsme tu spolu, vykouřil tři dýmky. Vidíš, dospělí taky někdy neříkají celou pravdu... Před kterými dveřmi to bylo, Justine?"

"U toho žlutého domu, vedle uzenářství."

"Běž pro mou ženu."

"Kam?"

"Dolů... Je tam s inspektorem Bessonem, co na tebe byl tak zlý."

"A on mě zatkne?"

"Otevři tu skříň."

"Už je to..."

"Visí tam kalhoty..."

"Co s nimi mám udělat?"

"V levé kapse najdeš peněženku."

"Už ji mám."

"Jsou v ní moje vizitky."

"Mám vám je dát?"

"Podej mi jednu... A taky to plnicí pero, co leží na stole."

A tímto plnicím perem napsal Maigret na svou navštívenku:

POUKAZ NA JEDNO KOLO

NÁJEMNÍK ZE ŽLUTÉHO DOMU

"Pojďte dál, Bessone."

Paní Maigretová se podívala na neprůhledný oblak kouře, který se vznášel kolem žárovky zastíněné olejovým papírem, a odběhla do kuchyně, odkud se šířil zápach spáleniny. Besson si sedl na židli, ze které chlapec vstal, podíval se na něho přezíravě a prohlásil:

"Tady je ten seznam, který jsem pro vás udělal... Musím vám ale říct..."

"Že je zbytečný... Kdo bydlí ve čtrnáctce?"

"Okamžik."

Podíval se do poznámek.

"Počkejte... Čtrnáctka... Tam je jenom jeden nájemník."

"To jsem čekal."

"Tak?"

Podíval se znepokojeně na chlapce.

"Nějaký cizinec, obchoduje s klenoty... Jmenuje se Frankelstein..."

Maigretův hlas z hlubin polštářů zabručel skoro netečně:

"Přechovávač."

"Co říkáte, šéfe?"

"Přechovávač... A navíc možná vůdce bandy."

"Nerozumím."

"Na tom nezáleží... Buďte tak hodný, Bessone, a podejte mi ze skříně tu láhev rumu... A honem, než přijde paní Maigretová... Vsadil bych se, že mám takových devětatřicet a že se mi dneska v noci bude muset aspoň dvakrát převlékat postel... Frankelstein... Vyžádejte si od vyšetřujícího soudce povolení k domovní prohlídce... Ne!... Okamžitě, ale bude to na dlouhé lokte, protože on je určitě někde na bridži... Vy jste už večeřel?... Já čekám na svůj zeleninový vývar... V mém stole je pár nevyplněných povolení... V levé zásuvce... Vyplňte si jedno... Udělejte prohlídku... Tu mrtvolu určitě najdete, i kdyby se měla zbořit zeď ve sklepe."

Chudák Besson se vyděšeně podíval na svého nadřízeného a pak na chlapce, který čekal v koutě a ani nedutal.

"Pospěšte si, člověče... Jestli ví, že ten chlapec sem dnes večer přišel, tak už bude hnízdo prázdné... Ten má za ušima, uvidíte!"

Opravdu měl za ušima. Ve chvíli, kdy u něho zvonila policie, pokoušel se utéct přes zdi a přes dvorky. Celou noc trvalo, než ho polapili – nakonec ho chytili na střeších – zatímco jiní policisté celé hodiny prohledávali dům, než našli napolo rozloženou mrtvolu ve vápenné lázni.

Samozřejmě vyřizování účtů. Chlapík, který nebyl spokojen se šéfem, měl za to, že je šizen, a přišel si to s ním časně ráno vyříkat. Frankelstein ho zabil na prahu svého domu, netuše, že právě v té chvíli zahýbá za roh nějaký ministrantík.

"Kolik?" Maigret už neměl odvalu podívat se sám na teploměr.

"Třicet devět tři."

"Nešidíš mě?"

Věděl, že ho paní Maigretová šidí, že má vyšší teplotu, ale bylo mu to jedno: bylo to rozkošnické, bylo to báječné nořit se takhle do nevědomí, klouzat závrtnou rychlostí do jakéhosi mlhavého a přitom strašně skutečného světa, ve kterém nějaký ministrant, podobající se Maigretovi z dávných dob, uháněl po ulici a myslel si, že bude uskrčen nebo že vyhraje kolo s pochromovaným rámem.

"Co to říkáš?" ptala se paní Maigretová, která držela v buclatých rukou horký náčinek a chystala se ho manželovi omotat kolem krku.

Zablábolil něco nezřetelného jako dítě, které má horečku, mluvil o "prvním zvonění" a "druhém zvonění"...

"Přijdu pozdě..."

"Kam přijdeš pozdě?"

"Na mši... Sestra... sestra..."

Nedokázal vyslovit slovo "sakristiánka".

"Sestra."

Nakonec usnul, s tlustým obkladem kolem krku, a zdálo se mu o mších v rodné vesnici, o hospodě Marie Titinové, kolem které vždycky běžel, protože se bál. Čeho se bál?

"Přesto jsem ho dostal..."

"Koho?"

"Toho soudce."

"Kterého soudce?"

Bylo těžké to vysvětlit. Soudce se podobal někomu z jeho vesnice, na koho vyplazoval jazyk... Kováři?... Ne...

Pekařčinu tchánovi... Na tom nezáleželo. Prostě někomu, koho neměl rád.

A ten soudce to všechno zapletl, aby se pomstil ministrantovi, aby pozlobil lidi... Řekl, že neslyšel žádné kroky před svým oknem.

Ale neřekl, že slyšel někoho běžet opačným směrem. Ze starců se znovu stávají děti... A handrkují se s dětmi... Jako

děti...

Maigret byl přese všechno velmi spokojený. Ošidil svou ženu o tři dýmky, ne, o čtyři dýmky... Měl ústa plná dobré chuti tabáku a mohl se poddat tomu klouzavému klesání...

A protože má chřipku, udělá mu paní Maigretová zítra karamelový krém.